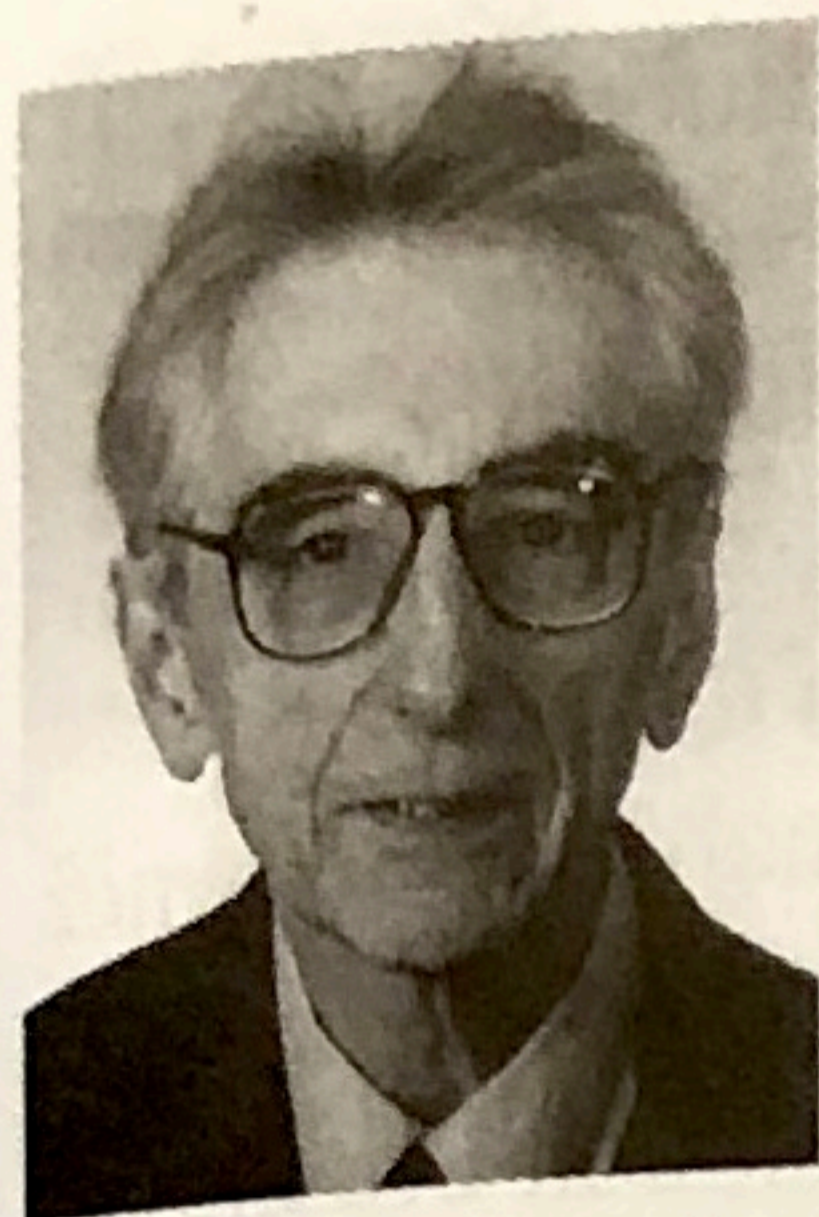

Jan Čáp (1925–2001)

Dne 15. září 2001 se ukončila životní pouť Jana Čápa (narodil se 18. srpna 1925). Spolu s ní se téměř na den přesně uzavřela i více než padesátiletá nepřetržitá služba profesora Čápa Univerzitě Karlově a její katedře psychologie. V květnu dokončil přednášky, v červnu

přečetl kazuistiky, udělil zápočty, vyzkoušel studenty a odešel na prázdniny.

Když před létem vyšla v Portálu jeho Psychologie pro učitele (s J. Marešem), byli jsme spolu s ním moc rádi. Ještě o prázdninách dokončil a odevzdal rukopis knihy zpracovávající životní cesty řady mladých lidí. I on měl dobrý pocit, že uzavřel další etapu své práce.

Jeho cesta životem nebyla a ani nemohla být jen přímá. Zažil se svou katedrou doby dobré i takové, které teprve čekají na spravedlivé zhodnocení. V některých chvílích byl aktivním tvůrcem historie, jindy musel stát mírně stranou dění. Po celou dobu přednášel, bádával, psal a publikoval. Neznám pedagoga či psychologa, který by neznal jeho Psychologii pro učitele, která vycházela od šedesátých let v řadě vydání i pod různými názvy.

Generace studentů zažily profesora Čápa jako vlídného a laskavého examinátora. Za své studenty bojoval na všech frontách do posledního dechu s vehemencí hodnou jeho

majestátní postavy. Nevzpomínám si, že by se na ně někdy rozčílil, že by se k nim choval nevlídně nebo že by o nich nepěkně mluvil. Jeho konzultace byly přátelské, hluboké a přesvědčivé. Bylo i příjemné být s ním v jedné místnosti – byl vtipný, s přiměřenou nadsázkou vyprávěl historky ze života fakulty i katedry. Opakovaně jsem obdivoval bravuru, se kterou z cizího neuspořádaného a nečitelného textu vytvořil přijatelné dílko.

Asi si ani neumíme představit, co prožíval a jak strádal poslední dva roky života. Přesto nikdo na katedře nemohl říct, že přestal pracovat, že neplnil své povinnosti. Naopak hýřil aktivitou, měl plány do budoucnosti a hlavně to nebyla jen slova.

Po každém z nás zbyde na světě otisk života. Nevím, jestli si po letech budou psychologové nejvíc připomínat Psychologii pro učitele, Dotazník způsobů výchovy, připravované kazuistiky nebo životní zralost posledních let. Každopádně však má profesor Čáp zajištěné čestné místo v historii české psychologie. *Václav Mertin*